

Огляд практики Верховного Суду у сфері захисту персональних даних

Яніс Гекс

Юрисконсульт

Департамент адміністративних справ

Верховний суд Латвійської Республіки

21.04.2026.

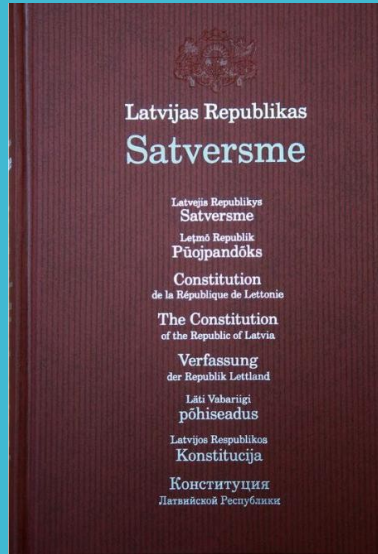

"Найцінніший
ресурс у світі -
це вже не
нафта, а дані"

06.05.2017.

Джерело: <https://www.economist.com/leaders/2017/05/06/the-worlds-most-valuable-resource-is-no-longer-oil-but-data>

Джерело: <https://juristavards.lv/veikals/produkts/latvijas-republikas-satversme-2/>

Latvijas Republikas Satversme [Конституція]

Стаття 96

Кожен має право на повагу до свого **приватного життя**, житла і кореспонденції.

Рішення у справі № СКА-383/2015 (26.03.2015)

- Право на повагу до приватного життя включає в себе право особи на захист її персональних даних.
- Той факт, що присяжний повірений (адвокат) може самостійно здобувати докази для захисту прав свого клієнта, сам по собі не створює обов'язку надавати будь-яку запитувану адвокатом інформацію, а також не звільняє розпорядника інформації від обов'язку оцінити необхідність запитуваної інформації та її зв'язок з метою, для якої вона запитується.

Рішення у справі № СКА-42/2025 (23.12.2025)

Право на видалення даних, опублікованих в офіційному бюлетені

- Принцип незмінності офіційних офіційні публікацій є важливий важливий суспільний інтерес, тому рішення про видалення даних, опублікованих в офіційному бюлетені, може бути лише після ретельної оцінки як суспільних інтересів, так і втручання у право суб'єкта даних на приватне життя.
- Однак незмінність офіційних публікацій не є абсолютною цінністю і не може не завжди може автоматично вважатися такою, що переважає над правом особи на приватне життя.
- Мета і зміст офіційних публікацій різняться, а дані, що в них публікуються, мають різний характер. Відповідно, в кожному окремому випадку інтереси, що стоять на кону, повинні бути ретельно оцінені та збалансовані.
- Дані, що стосуються судимостей (у тому числі інформація про штрафні бали, нараховані за порушення правил дорожнього руху), є чутливими даними. Їх обробка може становлять особливо серйозне втручання у право особи на повагу до приватного життя та захист персональних даних, тому в таких випадках суб'єкту даних має бути забезпечений вищий рівень захисту.

Джерело: <https://www.satv.tiesa.gov.lv/>

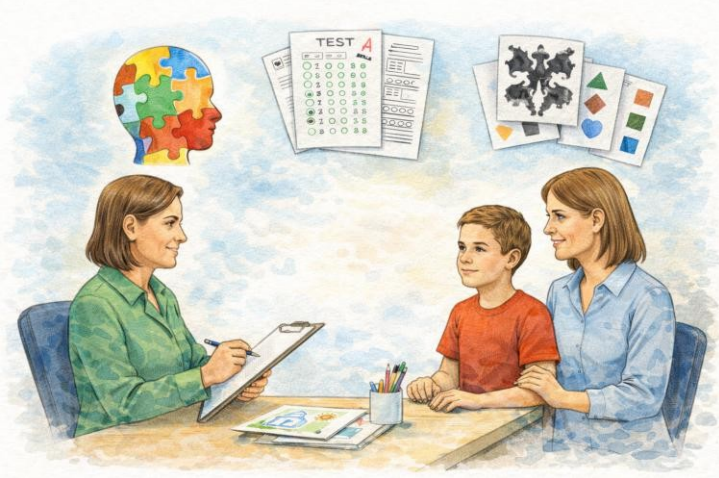

Джерело: <https://www.lv.lv/lv>

Рішення у справі № СКА-268/2023 (30.10.2023)

Право Суду у справах дітей-сиріт [муніципального органу захисту дітей] обробляти персональні дані без згоди суб'єкта даних

- Здійснюючи оцінку дітей та сімей, а також збираючи та використовуючи відповідні дані, Суд у справах сиріт діє в межах покладених на нього законом обов'язків та службових повноважень та посадових повноважень, насамперед з метою забезпечення захисту прав та законних інтересів дітей. Сирітський суд може звернутися до психолога з проханням провести психологічну оцінку особи або сім'ї та надати висновок за результатами такої оцінки.
- При обробці персональних даних з метою проведення психологічної оцінки Сирітський суд діє на підставі статті 6(1)(с) і (е) Регламенту (ЄС) 2016/679. Відповідно, згода суб'єкта даних, про яку йдеться в статті 6(1)(а) Регламенту, в такому випадку не потрібна.
- Для того, щоб визнати обробку даних без згоди суб'єкта даних законною, суд повинен визначити, чи міг Суд у справах дітей-сиріт у конкретному випадку виконати свій обов'язок щодо захисту прав дитини, не здійснюючи обробку персональних даних без дозволу.

Джерело: ілюстрація згенерована штучним інтелектом

D

Delfi

PTAC pēc tiesvedības publiski atvainojas Paulam Timrotam un izmaksā kompensāciju (11)

Foto: LETA

Patērētāju tiesību aizsardzības centram (PTAC) pēc ilgstošas tiesvedības nācies publiski atvainoties sabiedrībā zināmajam [auto](#) ekspertam Paulam Timrotam un izmaksāt 1000 eiro nemantiskā kaitējuma kompensāciju par kampaņas video, kas skatītājos radīja asociāciju, ka tieši viņš attēlots "krāpnieka" lomā, vēsta "Kas Jauns".

Джерело:
<https://www.delfi.lv/life/56010800/notikumi/120105119/pt-ac-pec-tiesvedibas-publiski-atvainojas-paulam-timrotam-un-izmaks-kompensaciju>

Рішення у справі № [SKA-265/2022](#) (04.02.2022)

Використання персональних даних без згоди суб'єкта даних для виконання завдання в інтересах суспільства

- Персональні дані, на які фізична особа не надала згоди, повинні оброблятися лише якщо мета обробки не може бути адекватно досягнута іншими способами.
- При обробці даних на основі виконання завдання необхідно подбати про те, щоб не перевищити обсяг, необхідний для досягнення мети. Ця вимога не виконується, якщо мета, що переслідується в загальних інтересах, може бути обґрунтовано досягнута так само ефективно за допомогою інших засобів, які є менш інтрузивними для фундаментальних прав суб'єкта даних, зокрема права на повагу до приватного життя та захист персональних даних.
- Для того, щоб обробляти дані без згоди особи на підставі виконання завдання в інтересах суспільства, недостатньо лише встановити, що виконується завдання в інтересах суспільства. Необхідно також встановити прямий зв'язок між виконанням завдання та обробкою персональних даних. Необхідно продемонструвати, що завдання не може бути виконане без обробки таких даних.

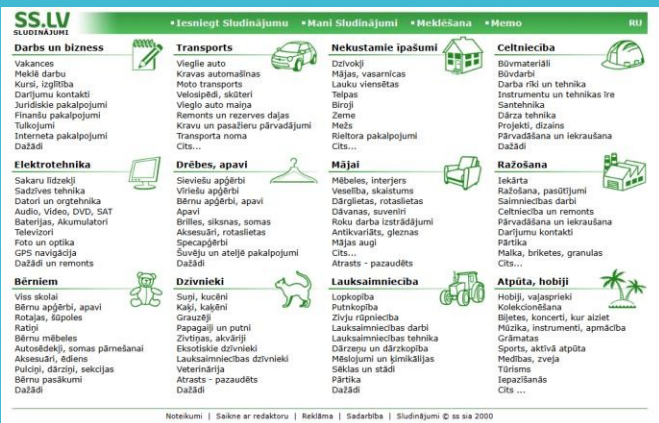
Рішення у справі № SKA-78/2022 (25.10.2022)

Запит Державної податкової служби про розкриття персональних даних; законність запиту

Запит Державної податкової служби до постачальника послуг з розміщення реклами проханням надати та зробити доступ персональні дані щодо стосуються до транспортний засіб продаж оголошення, опубліковані на веб-сайті, є збором даних, а отже підпадає під дію принципів обробки персональних даних.

Якщо розкриття персональних даних не ґрунтується безпосередньо на відповідній правовій нормі, а відбувається на підставі запиту компетентного органу державної влади, то в такому запиті має бути зазначено, з якою метою ці дані збираються запит повинен містити точну мету, для якої збираються дані у зв'язку із завданням, що виконується в інтересах суспільства або при здійсненні офіційно наданих повноважень.

Це необхідно для того, щоб адресат запиту міг переконатися, що передача даних відповідних персональних даних є законною, а також дозволяє суду переглянути законність та необхідність законність та необхідність обробки даних, про яку йдеться.

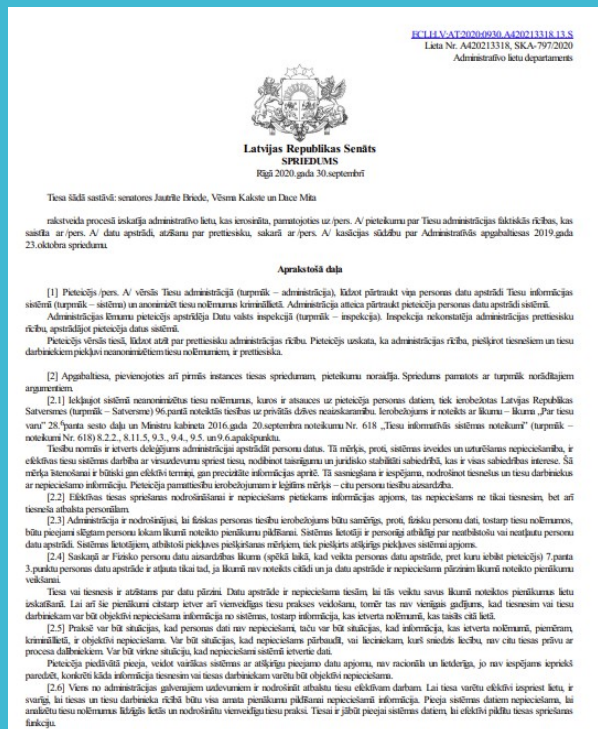

Джерело: <https://www.ss.lv/>

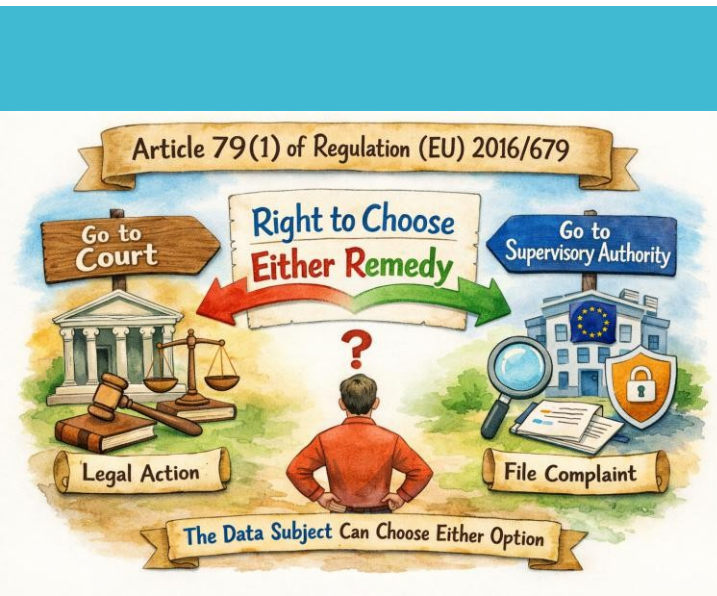
Рішення у справі № СКА-797/2020 (30.09.2020)

Компетенція судів та судової адміністрації щодо обробки персональних даних в Інформаційній судовій системі (ЄСІС)

- Суд не обмежений в обробці даних, необхідних для забезпечення здійснення його судових функцій. Мета обробки даних для потреб суду, тобто для виконання судових функцій охоплює всі види діяльності, що здійснюються в процесі винесення судового рішення. Ця діяльність повинна розглядатися як єдине ціле, як єдина функція, що виконується, а не як окремі і не пов'язані між собою дії.
- Обробка даних для потреб суду вже сама по собі характеризує мету обробки, а саме - виконання судових функцій. Тому така мета не може вважатися надто розмитою або недостатньою конкретною.
- Право суду на обробку даних, необхідних для здійснення судочинства, не означає, що така обробка може бути довільною або неконтрольованою.
- Хоча судова адміністрація не повинна втручатися в роботу суду, вона зобов'язана здійснювати нагляд за обробкою даних відповідно до цілей обробки - а саме а саме, потребами роботи суду.
- Використання КІС для цілей, не пов'язаних з потребами роботи суду, не дозволяється. Крім того, адміністрація суду зобов'язана стежити за тим, щоб персональні дані не обробляються без необхідності, наприклад, чому доступ до досьє особи отримують особи, які не мають відношення до конкретної справи.

Джерело: <https://manas.tiesas.lv/e/TiesasMvc/nolemumi>

Джерело: ілюстрація згенерована ШІ

Рішення у справі № [СКА-921/2019](#) (22.02.2019)

Компетенція Державної інспекції з питань даних у сфері захисту персональних даних

- Нагляд за захистом персональних даних фізичних осіб є публічною функцією спеціально покладена на незалежну компетенцію Державної інспекції з питань захисту даних, яку вона не поділяє з іншими органами державної влади. При виданні адміністративних актів та накладенні юридичних зобов'язань Державна інспекція з питань захисту даних не переглядає адміністративні акти або фактичні дії інших органів влади в рамках процедур оскарження.

Право суб'єкта персональних даних на звернення до суду у випадку порушення обробки

- Стаття 79(1) Регламенту (ЄС) 2016/679 передбачає, що звернення до суду та наглядового органу є альтернативними засобами правового захисту, і суб'єкт даних має право використовувати будь-який з них.
- З формулювання статті 79 Регламенту (ЄС) 2016/679 випливає, що для того, щоб суб'єкт даних суб'єкт даних має право звернутися до суду, достатньо, щоб суб'єкт даних вважав, що його дані достатньо, щоб суб'єкт даних вважав, що його дані були оброблені з порушенням Регламенту. Чи є така оцінка суб'єкта даних обґрунтованою, буде розглядатися судом при винесенні рішення у справі. Відповідність обробки даних вимогам Регламенту є предметом розгляду справи в суді, а не передумовою для реалізації права на звернення до суду.

Рішення у справі № СКА-148/2019 (31.01.2019)

Опрацювання персональних даних фізична особи для дотримання зобов'язань а дані про правових зобов'язань

- Щоб визначити, чи необхідна обробка конкретних персональних даних для виконання контролером зобов'язань, встановлених законом, необхідно оцінити, чи можливе належне виконання конкретного зобов'язання без обробки цих даних чи можливе належне виконання конкретного зобов'язання без обробки цих даних. При проведенні такої оцінки необхідно в першу чергу враховувати мету, для якої зобов'язання встановлене законом, оскільки тільки таким чином можна визначити, які дані і в якому обсязі необхідні для виконання цього зобов'язання.

Рішення у справі № SKA-6/2019 (19.03.2019) CJEU Справа № C-345/17 - Buivids

Джерело: ілюстрація створена за допомогою AI

Публікація зображень поліцейських, зроблених у службових приміщеннях, для необмеженої аудиторії допускається в інтересах суспільства

- Публікація зображень поліцейських, зроблених у службових приміщеннях, допустима, якщо це необхідно для захисту суспільного інтересу, наприклад, для контролю за тим, чи не діють поліцейські чи не діють поліцейські незаконно.
- Публікація зображень державних службовців у журналістських цілях, як правило, презюмується як така, що здійснюється в інтересах суспільства.
- Поліцейські під час виконання своїх службових обов'язків мають право на захист своїх персональних даних, у тому числі зображення.
- Будь-яка особа може публікувати інформацію в журналістських цілях з метою створення або сприяння обговоренню питань, що становлять суспільний інтерес. Однак особа, яка не вважається Журналіст також зобов'язаний забезпечити точність і достовірність наданої інформації та діяти добросовісно. Така особа повинна мати можливість обґрунтувати, чому вона вважає, що публікація певної інформації (наприклад, зображень) відповідає суспільним інтересам.
- Якщо зображення поліцейських, зроблені в офіційних приміщеннях, публікуються особою, яка не є журналістом, і не встановлено журналістом, і не встановлено, що така публікація слугує суспільному інтересу (в журналістських цілях), то поліція повинна обґрунтувати, що така публікація слугує суспільному інтересу. журналістських цілях), то право поліцейських на захист їхніх персональних даних (зображень) повинно мати перевагу.
- Якщо публікація персональних даних поліцейських не є необхідною для захисту суспільного інтересу, особа, яка бажає опублікувати інформацію про поліцейських, може скористатися їхнє право на свободу вираження поглядів шляхом анонімізації інформації, щоб конкретні співробітники не могли бути ідентифіковані не можуть бути ідентифіковані.

Office of Citizenship and Migration Affairs Republic of Latvia

Фото: Toms Norde, Valsts Kanceleja

Рішення у справі № SKA-20/2018 (31.10.2018)

Допустимість розкриття персональних даних фізичних осіб третім особам

- Обробка персональних даних фізичних осіб, у тому числі їх розкриття третім особам, є допустимою, якщо це необхідно для цілей законних інтересів цих третіх осіб. Зокрема, це вимагає наявності законного інтересу з боку третьої сторони, яка вимагає розкриття, а також об'єктивної необхідності обробки персональних даних для захисту цього інтересу та визначення того, що інтерес суб'єкта персональних даних у захисті даних не переважає над інтересами, для яких третя сторона вимагає розкриття.
- При оцінці того, чи має особа законні інтереси, які вимагають отримання персональних даних іншої особи (потенційного відповідача), слід враховувати очікувану обґрунтованість та та прийнятність передбачуваного цивільного позову не є предметом розгляду адміністративного органу або адміністративного суду, навіть якщо, на їхню думку, передбачуваний позов є явно неприйнятним або необґрунтованим. Питання про те, чи є цивільний позов прийнятним та обґрунтованим, належить до компетенції судів загальної юрисдикції.

Office of Citizenship and
Migration Affairs
Republic of Latvia

Рішення у справі № СКА-193/2010 (06.05.2010)

Розкриття персональних даних третім особам; право присяжного адвоката запитувати інформацію, необхідну для надання правової допомоги

- Інформація про місце проживання особи є частиною її приватного життя. Розголошення таких даних третім особам, незалежно від того, як ця інформація буде в подальшому використана, є втручанням у приватне життя особи.
третій особі, незалежно від того, як ця інформація буде згодом використана, є втручанням у приватне життя особи, а отже, є обмеженням цього права.
права.
- Розкриття персональних даних, у тому числі інформації про місце проживання особи, третім особам регулюється кількома нормативно-правовими актами, які також встановлюють процедури, яких необхідно дотримуватися, щоб які також встановлюють процедури, яких необхідно дотримуватися, щоб третя особа могла отримати такі дані. Однією з ситуацій, коли закон дозволяє розкриття інформації, є ситуація, коли обробка необхідна, за умови дотримання основоположних прав і свобод суб'єкта персональних даних, для реалізації законних інтересів третьої сторони. Таким чином, обмеження приватного життя може слугувати цілям захисту прав інших осіб. Однак для того, щоб орган влади або суд визначив, чи можна розголошувати запитувані персональні дані (тобто чи є обмеження приватного життя суб'єкта персональних даних необхідним і пропорційним), необхідно оцінити, чи можна досягти поставленої мети саме цим обмеженням, чи існують інші способи досягнення тієї ж мети, і чи є обмеження виправданим з огляду на отриману вигоду.
- Якщо присяжний адвокат запитує у суб'єкта владних повноважень інформацію про місце проживання особи з метою надання правової допомоги іншій особі, суб'єкт владних повноважень зобов'язаний перевірити, чи дійсно така інформація є необхідною для захисту інтересів клієнта.

Рішення у справі № СКА-864/2015 (25.06.2015)

Обов'язок суду в справах дітей вирішувати спір між батьками щодо публікації фотографій дитини

- Відповідальність за забезпечення захисту даних дитини покладається на обох батьків, оскільки обоє мають право на батьківську опіку, в тому числі у випадках, коли батьки проживають окремо.
Відповідно, якщо між батьками існує спір, розбіжності щодо публікації фотографій дитини в Інтернеті вирішуються судом для дітей-сиріт відповідно до Закону про суд для дітей-сиріт.

Джерело: ілюстрація згенерована ШІ

Рішення у справі № СКА-347/2010 (01.07.2010)

Право приватної особи на отримання інформації від органу державної влади про оплату праці його посадових осіб та працівників; роль преси в демократичному суспільстві

- Свобода преси на отримання запитуваної інформації повинна бути збалансована з правом інших осіб на захист їхнього приватного життя, яке також включає дані, що стосуються фінансових ресурсів особи. Однак інтерес громадськості до інформації про розміри премій, виплачених державним службовцям і чиновникам, не можна розглядати як просту цікавість, оскільки він відображає інтерес до того, як витрачаються гроші платників податків, що є законним інтересом. Право громадськості на отримання такої інформації переважає право приватних осіб на захист даних.

Дякуємо за увагу!